

Sygn. akt I Co 35/16

POSTANOWIENIE

Dnia 30 maja 2016 r.

Sąd Rejonowy w Tomaszowie Mazowieckim I Wydział Cywilny

Przewodniczący: **SSR Jolanta Machura Szczęsna**

po rozpoznaniu w dniu 30 maja 2016 roku w Tomaszowie Mazowieckim

na posiedzeniu niejawnym

sprawy egzekucyjnej z wniosku wierzyciela (...) Spółki Akcyjnej we W.

przeciwko dłużnikowi T. J.

o świadczenie pieniężne,

w przedmiocie skargi wierzyciela na pkt 2 postanowienia pana P. S. Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Tomaszowie Mazowieckim z dnia 29 grudnia 2015 roku w przedmiocie ustalenie kosztów postępowania egzekucyjnego, w sprawie egzekucyjnej Km 5/10 i doliczenia do nich podatku VAT

postanawia:

1. uwzględniając skargę wierzyciela uchylić pkt 2 postanowienia pana P. S. Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Tomaszowie Mazowieckim z dnia 29 grudnia 2015 roku w przedmiocie kosztów postępowania egzekucyjnego w zakresie doliczenia do nich podatku VAT w kwocie 3598,48 zł /trzy tysiące pięćset dziewięćdziesiąt osiem złotych i czterdzieści osiem groszy/;
2. zasądzić od dłużnika T. J. na rzecz wierzyciela (...) Spółki Akcyjnej we W. 340 zł /trzysta czterdzieści złotych/ tytułem zwrotu kosztów postępowania skargowego.

UZASADNIENIE

(...) S.A. we W. wniósł skargę na czynności Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Tomaszowie Mazowieckim P. S., prowadzącego postępowanie egzekucyjne pod sygnaturą akt Km 5/10. Wniósł skarżący o uchylenie zaskarżonego postanowienia o ustaleniu kosztów postępowania egzekucyjnego z dnia 29 grudnia 2015 roku w zakresie, w jakim doliczono do opłaty stosunkowej podatek VAT w kwocie 23%, a mianowicie kwotę 3598,48 zł. Podniósł, że w toku egzekucji komorniczej przejął nieruchomości dłużnika z zaliczeniem na poczet kwoty dochodzonej wierzytelności. Komornik doliczając do opłaty stosunkowej koszt podatku VAT pobrałby w konsekwencji ten koszt z kwoty uzyskanej ze sprzedaży nieruchomości, ostatecznie więc koszt podatku poniósłby skarżący.

W odpowiedzi na skargę Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Tomaszowie Mazowieckim pan P. S. wniósł o oddalenie skargi argumentując, że nowa interpretacja organów podatkowych, zobowiązująca komorników do płacenia podatku VAT, której komornicy nie mogą kwestionować spowodowała, że komornicy stali się podatnikami tego podatku. Podniósł w pierwszej kolejności, że sądy powszechne nie mają kognicji w zakresie rozstrzygania decyzji organów państwowych, czyli nie są władne kontrolować zobowiązań podatkowych i orzekać w tym zakresie, gdyż sprawy podatkowe nie są sprawami cywilnymi. Podkreślił Komornik, że w ślad za zmianą interpretacji Ministra Finansów w zakresie obciążania komorników podatkiem VAT nie nastąpiła zmiana przepisów Ustawy o komornikach sądowych i egzekucji w zakresie kosztów postępowania, gdzie opłaty egzekucyjne zostały ukształtowane w sposób

sztynny, a skoro ustawodawca nie przewidział obciążenia opłaty podatkiem VAT, to powinien być on doliczony do pobieranych opłat egzekucyjnych.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

Skarga wierzyciela była zasadna.

Na podstawie akt egzekucyjnych Km 5/10 i akt postępowania w sprawie nadzoru nad egzekucją z nieruchomości tutejszego Sądu sygn. I Co 1100/11 Sąd ustalił, że egzekucja w niniejszej sprawie prowadzona była w oparciu o tytuł wykonawczy: nakaz zapłaty Sądu Rejonowego w Lublinie z dnia 20 września 2010 roku sygn. akt XVI Nc-e 211669/10, zaopatrzonej w klauzulę wykonalności postanowieniem z dnia 22 listopada 2010 roku tegoż Sądu. Na skutek prowadzonej egzekucji z nieruchomości dłużnika postanowieniem z dnia 29 lipca 2015 roku Sąd Rejonowy w Tomaszowie Mazowieckim przysądził na rzecz wierzyciela (...) S.A. we W., jako egzekwującego wierzyciela, prawo własności nieruchomości /lokalu mieszkalnego wraz z udziałem we współwłasności części wspólnych/. Postanowieniem z dnia 29 grudnia 2015 roku, doręczonym pełnomocnikowi wierzyciela w dniu 5 stycznia 2016 roku Komornik ustalił koszty postępowania egzekucyjnego w związku ze sprzedażą nieruchomości, obciążając dłużnika dodatkowo kosztami podatku VAT w kwocie 3598,48 zł. Wierzyciel złożył skargę na postanowienie komornika w zakresie obciążenia podatkiem VAT w dniu 12 stycznia 2016 roku, a więc w ustawowym terminie.

Sąd nie podzielił stanowiska komornika wyrażonego w odpowiedzi na skargę wierzyciela. Znana jest Sądowi opinia samorządu zawodowego komorników tj. Krajowej Rady Komorniczej z dnia 15 września 2015r. zawierająca stanowisko w przedmiocie podatku VAT, mianowicie że stawki opłat egzekucyjnych nie obejmują kwot podatku od towarów i usług. Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 2015r., sygn. akt III ZS 10/15, uchylił jednak powyższą uchwałę Krajowej Rady Komorniczej. Istotnie sądy powszechne nie mają kognicji do oceny, czy wydana przez Ministra Finansów interpretacja ogólna z dnia 9 czerwca 2015 r. (nr PT.050.1.2015. (...).19) jest zgodna z prawem. Powinno to być przedmiotem rozstrzygnięcia sądów administracyjnych lub ewentualnie – Trybunału Konstytucyjnego. Uwagę taką poczynił także Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 grudnia 2015 roku. Dlatego też zaznaczyć należało w pierwszej kolejności, że rozpoznając skargę wierzyciela na postanowienie o kosztach postępowania egzekucyjnego Sąd nie naruszył swojej kognicji, gdyż Sąd w żaden sposób nie przesądził o istnieniu obowiązku podatkowego, ani nie dokonał oceny interpretacji organów podatkowych w zakresie poddania komorników obowiązkowi odprowadzania podatku VAT. Sąd orzekł jedynie o zasadności doliczenia podatku do kosztów egzekucyjnych i w tym zakresie orzekł na podstawie przepisów kodeksu cywilnego i Ustawy o komornikach sądowych i egzekucji.

Zgodnie z art. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji komornik jest funkcjonariuszem publicznym działającym przy Sądzie Rejonowym, podmiotem uprawnionym do wykonywania czynności egzekucyjnych w sprawach cywilnych, a ponadto wykonuje inne czynności przekazane na podstawie odrębnych przepisów (art. 2 ust. 1 Ustawy o komornikach). Czynności określone w art. 2 ustawy o komornikach, komornik wykonuje na własny rachunek (art. 3a w/w Ustawy). Stosownie do art. 43 Ustawy o komornikach, komornik pobiera opłaty egzekucyjne za prowadzenie egzekucji i za inne czynności, do których ma umocowanie. Koszty działalności egzekucyjnej komornik pokrywa z uzyskanych opłat egzekucyjnych (art. 35 w/w Ustawy), a dodatkowo komornikowi przysługuje zwrot wydatków gotówkowych poniesionych w toku egzekucji, w zakresie określonym ustawą (art. 39 ust. 1 tejże Ustawy). W myśl art. 40 ust. 1 Ustawy o komornikach /.../na pokrycie wydatków komornik może żądać zaliczki od strony lub innego uczestnika postępowania, który wniósł o dokonanie czynności, uzależniając czynność od jej uiszczenia. Ponadto Sąd Rejonowy, przy którym działa komornik, przekazuje komornikowi sumy niezbędne na pokrycie wydatków w sprawach osób zwolnionych w tym zakresie od kosztów sądowych (art. 40 ust. 3 cytowanej Ustawy). W myśl art. 28 Ustawy o komornikach sądowych i egzekucji, do komornika stosuje się przepisy o podatku dochodowym od osób fizycznych, o ubezpieczeniach społecznych oraz o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym, dotyczące osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą.

Nie istnieje żaden przepis, który stwierdzałby wprost, że komornik jest podmiotem zobowiązanym do płacenia podatku od towarów i usług od ustalonych opłat egzekucyjnych albo otrzymanych zaliczek.

Zasady przyznawania kosztów egzekucyjnych reguluje przepis art. 770 kodeksu postępowania cywilnego, stosownie do którego dłużnik powinien zwrócić wierzycielowi koszty niezbędne do celowego przeprowadzenia egzekucji. Koszty ściga komornik wraz z egzekwowanym roszczeniem. Koszt egzekucji ustala postanowieniem komornik. Szczegółowe zasady w zakresie kosztów regulują przepisy Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku o komornikach sądowych i egzekucji, a mianowicie art. 39 i 49 cyt. Ustawy. Zgodnie z art. 49 ust. 1 w sprawach o egzekucję świadczeń pieniężnych komornik pobiera opłatę stosunkową. Ustawowe unormowanie wysokości opłat egzekucyjnych ma na celu ochronę praw dłużnika przez zapewnienie maksymalnej pewności, zarówno co do wysokości opłaty egzekucyjnej, jak i sposobu jej ustalania. Wykładnia przepisów o opłatach egzekucyjnych, zmierzająca do wprowadzenia dodatkowego obciążenia dłużnika, nie znajdującego podstawy prawnej w przepisach o wysokości opłat egzekucyjnych, o charakterze podatkowym, niewątpliwie godziłaby w prawa dłużnika. Wprawdzie podzielić należało wątpliwości komornika co do faktu, że ustawodawca nie dostosował dotychczas regulacji dotyczącej opłaty egzekucyjnej do zmian w interpretacji w zakresie podatku VAT, prowadzących do obciążenia komorników obowiązkiem płacenia tego podatku, niemniej jednak Sąd nie znalazł podstaw do naprawienia takiej sytuacji przez przerzucenie ciężaru podatkowego na dłużnika. Jak wspomniano wcześniej jego odpowiedzialność za koszty egzekucji jest precyzyjnie określona przepisami Ustawy o komornikach sądowych i egzekucji, a także treścią art. 770 k.p.c., który ustanawia zasadę odpowiedzialności dłużnika jedynie za koszty niezbędne do celowego przeprowadzenia egzekucji. Podatek VAT obciążający komornika niewątpliwie takim kosztem nie był.

Podobne stanowisko zajęły inne sądy powszechne, rozstrzygające skargi w odniesieniu do zasadności doliczania podatku VAT do kosztów postępowania egzekucyjnego, których argumentację podzielono w niniejszym rozstrzygnięciu, np. postanowienie Sądu Rejonowego dla Miasta Stołecznego Warszawy z dnia 1 marca 2016 roku, sygn. I Co 165/16, postanowienie Sądu Okręgowego w Słupsku z dnia 13 kwietnia 2016 roku sygnatura akt IV Cz 151/16.

Miał zatem rację skarżący - jakkolwiek nie był nim dłużnik - że w konsekwencji o kwotę potencjalnego podatku VAT uległaby zmniejszeniu wartość wyegzekwowanego roszczenia, stąd też wierzyciel uległby zaspokojeniu w stopniu mniejszym o wartość podatku, zaś w ogólnym rozrachunku koszt ten obciążałby przecież dłużnika.

O kosztach postępowania skargowego Sąd orzekł na zasadzie art. 770 k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c. obciążając nimi dłużnika zgodnie z ogólną zasadą dotycząca kosztów postępowania egzekucyjnego. Koszty zastępstwa procesowego ustalono w oparciu o § 8 pkt 8 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie /240 zł/, zaś opłata od skargi wynosiła 100 zł.

Mając powyższe na uwadze Sąd orzekł jak w sentencji postanowienia.

SSR Jolanta Machura - Szczęsna